

Szerkesztési iroda:

Nagy-Beeskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.**Kiadóhivatal:**Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybeeskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
nalkzó felszólalások intézendők.

Telefon 21 szám.

Nagybeeskerek, 1897.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

XXVI. évfolyam, 132. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre	12 ft.
Félévre	6 „
Negyedévre	3 „
Egy órára	1 „
— Egyes szám ára 4 kr. —	

Hirdetéseka kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetés-
irodáknál.

Megjelenik mindennap

vasár- és ünneppozapok kivételével.

Péntek, június 11.

Az osztálysorsjátékról.

Nagybeeskerek, június 11.

Az emberszerető politikásoknak évtizedek óta szakadatlan törekvése volt a kis lotto eltörlése és ezzel egy oly bajnak megszüntetése, mely alig fékezhető játékdüh alakjában a legszegényebb néprétegeket zsákmányolta ki, a rossz ösztönöket előmozdította és a jobb erkölcsöket alig engedte szokásba jönni. Az ember természetes hajlama kedveli a szerencsejátékokat, melynek majd egy, vagy más alakban áldoz és anyagi eszközeinek megfelelően hódol. Talán a civilizáció tartozéka a játék, talán az idegizgató várakozás szükség, mely mérsékelten tűze és biztos kerékvágásba terelve, jótékony hatású lehet. A lotto azonban, melyhez a szegények legszegényebbje is könnyen hozzáférhet és a nagy tömegnél nem annyira izgató játék, mint komoly kereseti forrás akart lenni, a lotto minden esztendőben megkövetelte a maga erkölcsi és fizikai áldozatait a népben, amely a gyűjtődékbe hordta verejtékes garasait. A kis lottonak ez az erkölestelen oldala nyújtotta a legtöbb támadási pontot; azt kizárólag, de mind hatástalanabban csak az állami érdek szempontjából lehetett védelmezni, mely nem nélkülözhetette ezt a biztos bevételt.

De mikor Lukács pénzügyminiszternek a kedvező alkalom kínálkozott, hogy a kis lotto jövedelmét más után biztosíthassa és az osztálysorsjáték alapítása által még egy nagyobb erkölcsi sikert is elérhet, ekkor első dolga volt a kis lottot fokenként megszüntetni. Az osztálysorsjáték erkölcsi értéke ama körülményben van, hogy minden évben sokkal kevesebb huzás van és hogy a nagyobb betét folytán a munkás lakosság kevésbé vehet benne részt. A magasabb osztály, a lakosság vagyonsrétege az osztálysorsjátékban sokszorosan óhajtott szerencsejátékokat fog látni, amely a kis lotto és a nagy sorsjegy közt sokat ígérő módon mozog az arany középuton.

Az osztálysorsjáték anyagi értéke a pénzügyminiszter tervei szerint a nyerés nagyobb esélyeiben, a nyeremények sokkal nagyobb számában és feltétlenül magas értékében van. 100.000 sorsjegy közül 50.000-nek okvetlen nyerni kell és a legkisebb nyeremény minden osztályban legalább négyszerezésé teszi a betétnek. Az 50.000 nyereményen kívül egy 600.000 koronás jutalom is kisorsolhatik. A legnagyobb nyeremény 400.000 korona és esetleg ez is nyerheti a jutalmat, mely esetben kerek egy millió korona a nyeremény. Az összes nyeremények együtt 13 millió és 160.000 koronát tesznek, a hatósági tev szerint minden esztendőben két sorsjáték lesz, egyenkint 6 huzással, tehát minden hónapra egy huzás esik.

A kis lottot bizonyítlanul nem fogják megszüntetni, az osztálysorsjátékok azonban örömmel üdvözlik, melynek első huzása f. é. november 1-en lesz. A számlotto megszüntetésének nagy emberbaráti ténye végre elkövetkezett és aranybetűkkel lesz beírva a filántropia történetkönyvébe.

József főherceg Baján. Bajáról távirják: József főherceg katonai szemleutjában tegnapelőtt este 9 órakor gyorsvonattal Bajára érkezett. A pályaudvaron Schmausz Endre főispán, a városi tanács és a katonai parancsnokság fogadták a főherceget, kit a főispán a város nevében lelkes hangon beszédben üdvözölt, a koronázási és a millenniumi

örökemlékü ünnep évfordulóját aposztrofálván. A főherceg nyájas szavakban köszönte meg a szép fogadtatást. Kijelentette, hogy igen szívesen jött Bajára, a mely városról már annyi szépet hallott. Ezután a főherceg az éljenző lakosság ezreinek sorfala között a fényesen kivilágított és fellobogózt utcaikon át a Nemzeti szállodában berendezett lakására hajtatott. Másnap kora reggel kiment a katonai gyakorlóterre, hol a szemlét megejtette és ennek eredménye felett teljes elismerését nyilvánította. Majd megtekintette a főherceg a lövészkeret, mely tetszését nagy mértékben megnyerte. Déli fél 11-kor a főherceg fényes dejeunerre adott, melyre Schmausz főispán és Hegedűs polgármester is hivatalosak voltak. Déli fél 1-kor pedig négyes fogatú díszhintón a főispán társaságában, a városi tanács kíséretében a pályaudvarra hajtatott és a legszélyesebb bucsu után az egy órai vonattal elutazott Zomborba.

Honvédtisztképző intézet Sopronban. Mint Sopronból távirják, Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter ma leírta a város törvényhatóságát, hogy a katonai nevelőintézetek egyét Sopronban helyezze el. Felhívja a várost, hogy a már előzőleg kiszemelt terület topográfiai rajzát azonnal készíttesse el, mert a napokban katonai bizottság érkezik Sopronba az előleges intézkedések megtétele végett.

Az eleméri zendülés.

Nagybeeskerek, június 11.

Torontál vármegyének jutott a szomorú nevezetesség, hogy egyik községe legyen a harmadik abban a névsorban, a melyet Nádudvar és Alpár nyitottak meg.

Négy emberélet! Ez a tegnapi nap szignaturája s ha fontolóra vesszük, hogy tulajdonképpen miért is történt a zendülés, — hát olyan kicsinyesnek, végtelen csekélynek tűnik fel az egész, a melyért nem emberélet, de még a legkisebb vérontás is óriási áldozatszámra ment volna.

Nagyon téved, a ki azt hiszi, hogy a világfelforgató eseményeket természetfölötti körülmények idézik elő. Korántsem! Sokszor a legártatlanabbnak látszó dolog nagyobb horderejűnek bizonyul az idők folyamán, mint az a másik, a mely szélesebb mederben indult meg, de a végén laposodott el.

A tegnapi zendülésért egyedül a népvonható felelősségre, az az elbutított, feláztatott tömeg, a mely ugyszólván önmagát lovalta bele a veszedelembe. Hogy miképpen fognak a bajból kilábolni, ám azt lássák ők s viseljék a következményekért a felelősséget, ha nem használt nekik a jó szó s azoknak a felvilágosítása, a kik a javukat akarják.

Ki mondja meg azonban, hogy a tegnapi nappal véget ért e Eleméren a zendülés? Lehet-e hinni, hogy teljesen elaludt a lázadás lángja, hiszen kiderült, hogy a község valóságos tanyája már a szocializmusnak; erre enged legalább következtetni az a 478 eleméri lakosból álló névsor, melyet egy jégveremben találtak meg. Oda volt szépen mindegyiknek a neve mellé írva, hogy mennyit fizetett be a „szövetségbe“ szomorú bizonyítéka gyanánt annak, hogy a lelketlen izgatók miként szipolyozzák ki utolsó garasát is annak a nyomorult népnek, mely ilyen képpen válik szocialistává.

Az egyik főzinkos, Adámov Ráda elnyerte méltó büntetését. A sors keze mintha igazságot akart volna szolgáltatni, éppen öt érte halálosan az egyik golyó, míg a másik halott csak a kíváncsiságát fizette meg.

Annál demoralizálóbb hatása van éppen erre mifelénk a két csendőr halálának. Hiszen ez az intézmény volt eddig a leg-

felelmetesebb a hasonlóak között, a nép megközelíthetlenné tartotta azokat a derék legényeket, akik életük veszélyeztetésével végzik a legcsekélyebb elismerés fejében a legfárasztóbb szolgálatot s vajjon annak a tömegnek a szívében, mely tegnap ott látta a nagybeeskereki csendőrök két legkitünőbb emberét vérben fetrengeni, megmarad-e továbbra is a tisztelet és a megközelíthetlenség érzete? Megmarad-e az elemérik előtt sértetlenül az a nimbus, a melyet respektáltak eddig? Aligha! És ez sokkal szomorubb, mint a vérengzés maga, mert súlyosabb következményekkel jár.

Szó volt róla s bizonyára meg is történik, hogy az aratás idejére két század huszárságot helyeznek Elemérré, mert ha az izgatók már most is ilyen nagyobb szabásu dolgot voltak képesek létrehozni, mit fognak később csinálni? Vagy pedig arról kellene gondoskodni, hogy a csendőrség létszáma szaporíttassék, mert ugy vagyunk értesülve, hogy Torontál vármegye csendőreinek két harmada az árvizeknél van, sokat kértek Bácskába segítségül, ki marad akkor hát portyázásra, ha mindenkit karhatalomnak visznek?

A tegnapi zendülésről kiküldött tudósítónk a következőkben számol be:

Volt már alkalmunk kijelenteni, hogy a Torontálban szárnyait bontogató szocializmus talán Sz. Eleméren vert legmélyebben gyökeret. Az elemérik a legelsőek voltak a kik deputációban jártak Rónay Jenő főispánnal s lesznek bizonyára még sokan, a kik emlékezni fognak arra az alacsony szerb emberre, a ki a piacon a legdühösebben szónokolt a tömegnek.

Ez az egyik főzinkos: Miladin Milos, a demagóg, a ki szóval tartotta a népet, a másik meghalt, az volt a cselekvő vezér. Ez a két ember butította állandóan az elemériket, a kik vakon biztak az álrófiák szavában s a legcsekélyebb józan gondolkodás nélkül követték őket.

A tavasszal történt, mikor beállott a munka-
idő, hogy Löwy Ignác, Daniel Augusztá-
urnó birtokainak bérlője, munkásokat keresett. Az izgatók azonnal összehívták az embereket és megsabták nekik a feltételeket, a melyeket követni tartoznak. Ezek szerint elvállalják a kukoricza és repce megmunkálását, de eskis felibe. Természetes, hogy a bérlő ilyen alkuba nem bocsátkozhatott bele a saját kára nélkül s keresett magának másfelől munkásokat, a kik tisztességes pénzért fogtak hozzá a dologhoz. Löwy aztán elzárta az összes utakat s kijelentette, hogy az ő földjén nem szabad senkinek sem keresztül menni.

És erre vezethetők vissza a tegnapi események.

A nép, mely valósággal dühöngött az elzárt utakért s mindenekfölött bosszankodott a felsülésért, — egészen elkeseredett, a mit csak fokozott a véres száju demagógok izgatása. Egyes elejtett szavakból, fenyegetésekből már régen lehetett sejteni, hogy a szerb-elemérik készülnek valamire. Az egész község olyan titokzatos, sejtalmes volt, az emberek csak sugdolóva beszéltek s azonnal elhallgattak, ha idegen tévedt közélük.

A zendülés tulajdonképpen tegnapelőtt kezdődött meg. Löwy ugyanis egy cséplőgépet készült kivitetni valamelyik tanyáról a földjére repcezt munkálni s mivel nem akart nagyot kerülni, azt mondta az embereinek, hogy hajtsanak a községi legeleön keresztül.

Ebbe kapaszkodott bele a nép és megüzente Löwynek:

A hivatalos melléklet 112. számával.

— A községi legelő a miénk, mi nem engedünk téged azon keresztül hajtani, mivel te is elzártad előlünk az utakat.

Lówy ennek folytán még tegnapelőtt bejelentette az akadályt a központi főszolgabírói hivatalnak, a mely késő éjjel kért a nagybecskereki csendőr szárnyparancsnokságtól segítséget. Tegnap reggel a hat órai vonattal ki is utazott Walthern Ferencz őrsvezető és Agoston Béla csendőr. Már az előző estén valami megmagyarázhatlan szomorúság fogta el mindkettőjüket, mintha talán előre érezték volna a halálukat. Várady Ede csendőrszázados még megkérdezte őket, vajjon nem betegek e? De egyik sem tudta okát adni a levertségének.

Eleméren maguk mellé vették a Solymos-féle pusztán levő Kaló Péter és Dudás János csendőröket, azután tíz óra táján kocsira ültek és kihajtottak a község szélén elterülő utra, hogy átvitessék a cséplőgépet.

Két kocsin haladtak. Az elsőben ült a két Becskerekéről jövő csendőr Iszákov Misa köz-égi bióval, a másodikban pedig Kaló és Dudás foglaltak helyet.

Mire kiérték a legelő szélére, mintegy 6-700 főnyi tömeg gyülekezett már össze ásókkal, kaszakkal és kapákkal felfegyverkezve. A cséplőgépet megállították s a legvadabb szociálisták tartották a lovakat.

A csendőrök elkövezték ekkor azt a taktikai hibát, hogy egyenesen behajtottak a tömeg közé, amely pedig éppen nem viselkedett a legbarátságosabb módon.

Iszákov bíró felszólította a népet, hogy engedjék a cséplőgépet átvinni.

Zürzavaros lármá volt rá a felelet.

Fenyegetések, durva szitkozódások hangzottak el, mire a bíró lezárt a kocsiból és közéjük ment, hogy talán mégis csak sikerül őket kapacizálni.

Valaki elkialítottta ekkor magát:

— Hála Istennek, csak hogy a bíró nincs már a kocsin, mire a hullámzó tömeg egyre jobban kezdett a csendőrök felé közeledni.

Tűz.

A csendőrök helyzete a lehető legkritikusabb volt. Walthern Ferencz őrsvezető a kocsiban felállva készenlétbe vezényelte a csendőröket, majd pedig felszólította a népet, hogy oszljon szét és engedje a gépet tovább vinni, különben közéjük lövet.

Az ő szava is eredménytelenül hangzott el, de annál fenyegetőbb lett a nép magatartása, amely majdnem egészen odajött már a kocsizhoz.

— Vigyázz, tűz! hangzott el ebben a percben Walthern vezényszava, mire megkezdődött a lövöldözés. Csak hogy a szegény őrsvezető nem is lőtt többet, mert a másik pillanatban holtan fordult le a kocsiból Agoston Bélával együtt.

A brutális tömeg a szó szoros értelmében darabokra hasította mindkettőnek a fejét. Az agyvelejük kilocsant és szerte széjjel fúcskendezett a ruhájukon, meg a földön; körülöttük vértócsa terült el, a melyben rövid idő alatt megaludt a sötétvörös vér.

Kaló és Dudás csendőröknek az volt a szerencsésük, hogy kocsijukat elragadták a lovak, de ők azért folyton lövöldöztek a tömeg közé, a melynek dühe elől végtére is kénytelenek voltak bemenedkülni egy házba, hol magukra zárták az ajtót.

Néhány a vadabbak közül azonnal utánuk rohant, de a ház tulajdonosnője azt mondta nekik, hogy a csendőrök elmenekültek már a kertek felé, más verzió szerint a házban levő kis gyerek tartotta vissza a népet attól, hogy a házat felgyujtsa.

Az eset híre Nagybecskereken.

Az eset híre futó tüzként terjedt el Nagy Becskereken s természetesen különféle varázsiókban. Legelőször egy gazda vágtatott be lóhalálban, de alig tudott tényeket mondani, csakis annyit makogott ijdtében, hogy Eleméren nagy háborusodás van. Deiben érkezett meg az alispáni hivatalhoz a hivatalos jelentés, a melynek alapján fél kettőkor a 29. gyalogezred egy százada kiutazott különvonaton öt tiszt vezénylete alatt a helyszínére. Ugyancsak kimentek még dr. Dellimanics Lajos alispán, Jekelfalussy Zoltán cs. és kir. kamarás, dr. Góth Ferencz

királyi ügyész, Várady Ede csendőrszázados két csendőrrel, Ilniczky Mihály vizsgálóbíró, Reitter Oszkár rendőrkapitány és dr. Magyar Károly fogházorvos.

A helyszínén.

Mikor a katonaság bevonult Elemérré, már minden elesődésült. Az utazákon alig lehetett férfit látni, csakis az asszonyok és a gyermekek jöttek ki a kapuba megbámulni a katonákat, a kiknek megjelenése Eleméren eseményszámba ment. Annál nagyobb tömeg verődött össze a szerb község házával szemközt levő korcsmában, hol áldomást ittak a leütött csendőrökért, részletesen tárgyalva az eseményeket.

A derék csendőrök, ugymint Szabó Sándor őrmester, Giert Mihály, Sztojanel Simon, Kaló Péter és Dudás János fáradságot nem ismerve kezdtek meg azonnal működésüket s a kiról megtudták, hogy ott volt a tömegben, azt azonnal letartóztatták. Egymásután kerültek be a községi fogdába a legtipikusabb gazemberek, Miladin Milosnak azonban nyoma veszett. Keresték mindenfelé, de nem találták, pedig még az egyik meglőtt csendőr karabélyát is magával vitte. Hogy milyen r. finált gonosztevő, azt eléggé bizonyítja az a körülmény, hogy estefelé elbujt a rejtékből és önként jelentkezett. Az elemelt fegyverről természetesen mit sem akart tudni s azt meséli, hogy Melenczén volt a vásáron, ami annál kevésbé igaz, mivel Melenczén jelenleg nincs is vásár.

Egy másik mákvirág, Topalov Atyim letartóztatása alkalmával megragadta Szabó őrmester szuronyát, de meg is sebezte alaposan a tenyerét. Hogy pedig a kompánia teljes legyen, végül letartóztatták Iszákov Misa bíró is, aki ellen felmerült az a gyanu, hogy szintén része volt a lázadásban.

Délután négy órakor kiment a vizsgálóbizottság a helyszínére. A halottak még mindig ott feküdtek viaszárga arccsal, megmerevedett testrészekkel, vérben uszva.

Mintegy huszonöt lépésnyire volt egymástól a két derék csendőr, 70-80 lépésnyire paralell pedig a meglőtt paraszokok feküdtek. Iszonyatos látványt nyújtott a „csatater"! Walthern arczra borulva adta ki lelkét, a hogy lerántották a kocsiból s mint a boncolás később konstatálta: a vad, brutális nép még akkor is ütötte, mikor már meghalt. A feje roncsokban volt, az agyveleje kicsüngött a koponyából s mellette hevert az egyik karabély darabokra törve.

Agoston Béla egész bal arczán keresztül tátong egy óriási nyitott seb, melyet csakis éles eszköz okozhatott; az agya egyébként szintugy össze van roncsolva, mint bajtársáé.

Az agyonlőtt paraszokok közül az egyik Adámov Rada volt a főczinkos, míg a másik Birkenheuer Mihály egészen ártatlanul lelta halálát. A kíváncsiság oda vitte a tömeg közé s míg a pipáját tömté, egy golyó keresztül ment a fején, még pedig olyan erővel, hogy a koponya csontja egészen levált. Tragédiája annál sajnálatosabb, mert öt apró gyermeke gyá-zója. A családját nem lehetett látni, míg Adámov holttestén ott sirdogált keserves módon a felesége.

A csendőrök golyói megsebesítettek ezen kívül még nagyon sokat, de csak hárman jelentkeztek, kik örök-nyomorékok lesznek. Ezek Adámov Milán, Petkánics Milán és Reznics Vászsa, valamennyien le vannak tartóztatva.

A boncolás.

A halottakat azután kivitték a halottas kamarába, a hol dr. Magyar Károly fogházorvos dr. Kovalszki Ferencz községi orvos segítségével felboncolta őket. A műtét egészen nyolcz óráig tartott.

*

Ilniczky Mihály vizsgálóbíró még az éjjel kihallgatta az összes letartóztatottakat s a tanukat, erről azonban a vizsgálat érdekében nem hozhatunk tudósítást.

Góth Ferencz kir. ügyész, Reitter Oszkár rendőrkapitány és dr. Magyar Károly tegnap éjjel visszautaztak Nagybecskerekre. Még a délután folyamán megjelent a helyszínén Tullics György tb. főszolgabíró és Sal szolgabíró, meg Daniel Ferencz központi főszolgabíró, a ki hivatalos ügyekben Erzsébetlakon tartózkodott, csak este értesült a történetről, mire azonnal kiutazott Elemérré. Ma reggel érkezett meg Szegedről a hadbíró is.

A két meglőtt csendőrt az éjjel behozták erős fedezet alatt Nagybecskerekre s holnap temetik őket a közös hadsereg laktanyájából nagy katonai parádával.

*

A német eleméri munkások egy küldöttsége ma délben tiszteltet Rónay Jenő főispánnál, azt a kérelmet terjesztvén elő, hogy a hatóság óvja meg őket szomszédjaiktól, a szerb-elemérektől, kik meg

akarják akadályozni abban, hogy munkába álljanak. Rónay főispán meghallgatta kérelmüket s feleletképpen azt a tanácsot adta a küldöttségnek, hogy kívánságukat terjesszék az ügyis Eleméren időző főszolgabíró elé. Ugyancsak a délelőtti folyamán jelentkezett egy szerb-eleméri küldöttség is, a főispán azonban kijelentette, hogy addig, míg a bírói vizsgálat befejezve nincs, nem avatkozik ügyükbe s nem is fogadja a küldöttséget.

HIREK.

Tájékoztató.

Junius 13. Romai katolikus hitközségi közgyűlés.
Junius 14. A szőnyeggyár közgyűlése.
Junius 14. Közigazgatási bizottság.
Junius 19. Műkedvelői előadás és hangverseny.
Junius 20. Kerti ünnepély.

A gőzfürdő naponta reggeli 6 órától nyitva van; nők részére kedden és pénteken délután.

— Rónay főispán üdvözlése. Tegnap számunkban említettük, hogy Dimitrievics Pál kanizsai jegyzőnek jubileuma alkalmából a kanizsai járás jegyzői kara a megye közszeretében álló főispánját táviratilag üdvözölte. A telegramm egész terjedelmében így hangzik:

Méltóságos

Zombori Rónay Jenő
főispán urnak Nagybecskereken.

Dimitrievics Pál 25 éves szolgálati ünnepélye alkalmából a török kanizsai járás jegyzői kara mint a jegyzők ösztönte jóakarójának Méltóságodnak üdvözlését küldi és kívánja, hogy az egek Ura kedves családjá javára és a vármegye diszére sokáig éltesse.

A török kanizsai járási jegyzők.

— A honvédelmi miniszter Szegeden. Fejérváry Geza báró honvédelmi miniszter tegnap éjjel, az 1 órai személyvonattal Szegedre érkezett, onnan egyenesen Deszkre utazott leányához s vejéhez Gerliczy Ferencz báróhoz, ahol holnap nagy családi ünnepély lesz. Deseffy Sándor csanádi püspök ugyanis Gerliczy Ferencz báró gyermekeit fogja a bérmlálás szentségében részesíteni.

— Junius nyolczadika Orlováton. Orlovátról írják lapunknak: Ő felségeik koronázását következőképen ünnepeltük meg: D. e. 10 órakor isteni tisztelet tartatott, melyen a község előljárósa, nagyobb számú polgárság és az iskolás gyermekek részt vettek. Isteni tisztelet után meglátogattuk az iskolákat, melyekben Braschovan Vazul plébános és Sztojkovics Mladen tanító kifejtette a gyermekeknek a hazafiság szép fogalmát; a hon és a király iránti szeretetet és tántoríthatlan hűséget. Ezután Márkucz Márk közs. jegyző szép beszédet mondott a király egészségére és a haza boldogságára. Este társas estélyt rendezett a község intelligenciája, melyen Márkucz Márk szeretett jegyzőnk gyujtó felköszöntőt mondott a királyra és a királyi családra. A szép szavakat lelkes „éljen a király! „éljen a haza! felkiáltások követték.

— Árviz Torontálmegyében. Mint Pancsováról jelentik, a sándoregyházi nyílt csatorna töltése 10 méter szélességben kiszakadt. Sándoregyháza végveszélyben van. Jablonszky főszolgabíró három mentőgőzessel és nyolcz uszálylyal teljesíti a mentési munkálatokat. A mai délután folyamán Rónay Jenő főispán leutazott Sándoregyházára.

A végeladások szabályozása. A kereskedelmi miniszter a végeladások engedélyezése körül az elsőfoku iparhatóságok által követendő eljárás tárgyában körrendeletet adott ki valamennyi magyarországi törvényhatóságnak. A körrendelet bevezetése szerint ismételt panaszok merültek fel a végeladások, árverések és egyéb, a közönséget tömeges vásárlásra ingerlő módon folytatott árúsitások nagyszáma miatt és felhozattak, hogy egyes iparhatóságok az engedélyezések körül nem járnak el azzal a körültekintéssel, amely a rendes kereskedelmi üzletek érdekeinek megóvására kívánatos volna. Hogy a miniszter ezen a bajon segítsen, elrendeite, hogy az elsőfoku iparhatóságok a végeladások engedélyezésére irányuló kérvények érdemére nézve az illetékes kereskedelmi és iparkamara véleményét

minden egyes esetben előzetesen hallgassa meg az engedély ki vagy ki nem adása iránti vélemény alapján határozzanak.

A török kanizsa-jozsefovai tűzoltó-egylet zászlószentelése. A török-kanizsa-jozsefovai önkéntes tűzoltó egylet 1897. évi június hó 27-én tartja török-kanizsai Schulte Vilmos és neje beodrai Karácsonyi Erzsébet, mint zászlóanya védnöksége alatt zászlószentelési ünnepélyt a következő programmal: 1897. évi június hó 26-án. A vendégek érkezése és fogadtatása a t. kanizsai vársházánál és a hajó állomásnál, honnan az elszállásolás történik. Fáklyás menet a zászlóanya és nagyságos vizeki Tallián Emil egyleti elnök ur tiszteletére. Ismerkedési estély este 9 órakor a kaszinó dísztermében. 1897. évi június hó 27-én. Riadó reggel 5 órakor. 8 órakor gyülekezés a jozsefovai őrségen, innen fel 9 órakor dísz felvonulás a róm. kath. templomhoz. 9 órakor ünnepélyes nagy mise a róm. kath. templomban. A zászló felszentelése és a szegek beverése a róm. kath. templom előtti téren. Diszjelvonulás a zászlóanya előtt. Tisztelet a zászlóanyánál. Társas ebéd délután 1 órakor a kaszinó dísztermében (egy teríték 1 frt 50 kr.) Diszgyakorlat délután 4 órakor. Oszonna a vidéki vendégek tiszteletére a Tóth Simon-ferkterhelyiségben. Délután 6 órakor az ó kanizsai önkéntes tűzoltó egylet zenekarának hangversenye a t. kanizsai sétányon. Este 8 órakor a kaszinó helyiségeiben és a tiszparti teraszon, valamint a legénység részére a t. kanizsai népkertben fényes tűzijátékkal táncvizsga. (Belépti díj a kaszinóba személyre 2 frt 50, kr a legénységi táncvizsgára személyre 40 kr.) Egyenruhás tűzoltó a beléptidíj alól fel van mentve.

A görög trónörökös baja. A görög-török háború alatt szép számmal jutott a törököknek a hadifoglyokból. Mikor az első fegyverszünetes napon az „anyag“ nyilvántartását elrendelték, a hadifoglyok között egy hatalmas dán dög is szerepelt. Minthogy a törököknek elegendő kutyájuk van, a dán dög kurtánakartak elbánni. Eppen jókor jött azonban Edhem pasának egyik szárnysegéde, a ki a négy lábában a görög trónörökös kedvenc kutyáját Negrót ismerte fel és megmentette a pusztulástól. Másnap a görög táborból tényleg irat érkezett, a melyben Negro kiadását kérték. A szárnysegéd azonban a kérésnek nem tett eleget, a kutyát hadifoglyoknak deklarálta és parancsnokának ajánlotta fel.

Segélyt kérő város. Felvincz városát május hó 31-én súlyos csapás érte. A városon keresztül folyó patak kilépet medréből és a folytonos zápor és felhőszakadás folytán oly erővel szudult a házakra, hogy a legtöbbet elmosta, a város legszebb utcáját romhalmazzá változtatta. A tanács most segélyért folyamodik a nagyközönséghez, mert 400 hajléktalan eseng kenyérért s van hajlék nélkül s a város vegyes ajkú lakosságának felsegélyezése állami érdek.

Kerelem. Az e hó 20-án a helybeli evang. templom harangja javára rendezendő kerti ünnepély alkalmából az ünnepélyt rendező bizottság azon kérelemmel fordul a nagyerdemű közönséghez, hogy a ki a jótékony cél iránti tekintetből az akkor rendezendő bazárhoz (pezsgő, csukrászda, virág, szivar stb.) vagy tombolához bármily csekély adománnyal hozzájárulni hajlandó, az adományt Weisz Izidor urhoz (Weisz Hermann cég főnökéhez), mint a tombola bizottság elnökéhez juttatni sziveskedjék. Egyúttal a bizottság tisztelettel fölkéri mindazon urhölgyet, kinél ily célú tombola gyűjtő-iv van, hogy az ivot a gyűjtött tárgyakkal együtt e hó 14-ig (hétfő) Weisz Izidor urhoz elküldeni sziveskedjék, hogy a tárgyak pár napig az üzlet kirakátaban szemlére kitéve lehessenek.

A naiva mint életmentő. Ez a szerepkör, valljuk be, a legkevésbé illik az életmentéshez. A ki e kettőt mégis egyesíthette: Pintérné Szép Olga. A napokban ugyanis nagyváradi Szent János utcái lakásán a naiva szobalánya a gyertyát kezében tartva lehajolt a földre s oly közel ért rokolójához a lángok, hogy rögtön meggyuladt a könnyű szövet. A lángok már a haját nyaldosták a megrémült s ijedében az udvarra szaladó leánynak, a mikor Pintérné a leányt keresztül ölelte s magához szorította a szerencsétlen cselédet. Így sikerült a tüzet elfojtani. A leánynak elégett a ruhája, égési sebeket szenvedett a karján és fején. Maga Pintérné ruhája is lobbort vetett s kis helyen elégett. Baja azonban nem történt. Az ismerősei a derék naivának gratuláltak, a miért ezt az első debütjét az életmentésben lámpaláz nélkül állotta ki.

Szegénység elől a halálba. Békéscsabáról távirják, hogy Gyomán rendkívüli igazgatóságba tartjan a lakosságot egy kétségbeesett családapa büntette. Ugyanis Hanumból Mihály vagyonos polgár megfojtotta áldott állapotban levő feleségét és három esztendő gyermekeit és azután felakasztotta magát. A víz előntötte földjét, termése elpusztult, minek következtében a szerencsétlen ember koldusbotra jutott. Ez volt az oka kétségbeesett tettének.

Irodalom és művészet.

Peterdyék N. Szt.-Miklós. Levelezőnk írja: Peterdy Sándor színtársulata f. hó 12-én a „Vigéczek“ fővárosi életképpel kezdő meg előadásainak sorozatát N. Szt. Miklós. A társulat titkára Füredi Károly (a volt délvideki színikazgató) a bérletgyűjtés céljából szerdán Nagyszentmiklósról érkezett s a 20 előadásra előre hirdett bérletre toboroz híveket. Peterdy társulatának tagjai közt vannak: Koppán Margit, Burts Aranka mint népszimű és operette énekesnők, Tuboly Klementin drámai szende, Csügényi Vilma anyaszínésznő, Peterdyné Anna és Bérczy Mari énekes és társalgási színésznők és 7 kar és segédszínésznő. A férfiak: Nagy Gyula tenorista, Asztalos Sándor népsziműénekes, Peterdy Sándor igazgató, drámai hő, Füredi Károly titkár, komikus, Sarlay Kornél buffo, Havasy Ferenc tenorbuffo, komikus, Pásztor János apaszínész, Sárdy Károly drámai apa és jellemszínész és 4 kar- és segédszínész. A társulat karmestere Vecseggy István. A szépen indult bérletgyűjtés valószínűleg több anyagi sikert fog hozni, mint az aig egy hónapja itt időzött Halmay féle társulatnak, kiről különben úgy halljuk, hogy Gyulán telt házak előtt játszik. Peterdy Nagyszentmiklós előadandó drábjainak műsorába felvette: Az öreg, Államtitkár, Nők barátja, Niobe, Durand és Durand vígjátékot. A vasyáros, Egy katoná története, Marianna drámákat. Gyimesi vadvirág, Leszámlolás, Gyerekkasszony, Telen, Holtomiglan népsziműveket Czigánybáró, Szultán, Üdvöske, Madarász, Pajkos diákok, Tizleány, Huffman meséi, Cornevillei haragok operetteket. Peterdyék jelenleg Mohácson időznek s onnan is jönnek egyenest Szentmiklósról. Kívánjuk, hogy a különben Szentmiklósban kedvelt színikazgató várakozásában ne csalódjék, viszont a közönség részéről összesség, jó előadásokat kérünk.

A magyar nyelv tanítása. Épp most jelent meg Gramma Döme „A magyar nyelv tanítása nem magyarajku, de magyar tannyelvű elemi iskolában“ című (152 lapra terjedő) vezérkönyve, mely utmutatást nyújt az ilyen iskolákban alkalmazott tanítóknak arra nézve, miként tanítsák legkönnyebben a magyar nyelvet. Még visszatérünk majd e művecskére, egyelőre azonban jelezni kívánjuk, hogy Gramma Döme műve a magyar nyelv tanításánál a természetes módszerre, a beszélgetésre fekteti a főlyt és szigoruan a tantervhez alkalmazkodik. Gramma Döme a tanügyi szakirodalomban nem ismeretlen. Ez, valamint azon körülmény is, hogy a szerző maga is tanító volt, elég garanciát nyújt arra, hogy a művet a legmelegebben ajánljuk. Deme Károly a jeles tanférfi és tankegyvívő Gramma művéről következőképpen nyilatkozott: „Az olyan embereknél, akik maguk is átmentek az illető nyelv megtanulásának a küzdelmei, a kutató ész leghamarább megszokta találni a helyes vezérfontalat a cél eléréséhez. Gramma ur helyes alapon halad, a midőn a beszélgetés helyezi a főlyt. Gramma urat elismerés illeti egyszerűségeért és fáradságos munkájáért“. Igen elismerőleg nyilatkoztak e könyvről Lakits Vendel, Schenk Jakab és Konczek Lajos hirneves tanférfiak is, sőt ezek buzdították a szerzőt művének kiadására. Ajánljuk e művecskét az érdekelt tanítói karnak, de ajánljuk egyúttal terjesztés végett a magyar nyelv terjesztésével foglalkozó egyesületeknek is. A mű ára 4 korona. Torontáli tanítók és torontálmegyei iskolák és egyesületek azonban 2 koronáért is megkaphják a szerzőnél Nagy-Becskereken (kir. tanfelügyelősnél). A mű kiadásánál közreműködtek még Sziklay P. Gyula és Máthé Géza torontálmegyei kir. tanfelügyelők.

Legujabb hírek.

A király utazása.

Bécs, jun. 10. A király ma déli negyed 2 órakor Ferenc Szalvator főherceg és Mária Valéria főhercegnő látogatására Wels Lichteneggbe utazott, honnan vasárnap tér vissza Bécsbe.

Orczy Andor temetése

Budapest, jun. 10. Idősb br. Orczy Andor, a főrendiház tagja, ki tegnap este agyszélhűdés következtében meghalt, ma délelőtt szenteltetett be, a beszentelés után pedig a halottat Uj-Szászra szállították, hol az Orczy család sírboltjában helyezik örök nyugalomra.

A szerb egyházi kongresszus.

Ujvidek, jun. 10. A délvideki szerbek közt nagy agitációt fejtenek ki most az ad hoc egyesült Branik és Zasztava-párt vezérémberei, hogy a liberális és radikális szerbek legyenek többségben a szerb egyházi kongresszuson. Mind a két lap hosszú lére eresztett felhívásban szólítja fel csatlakozásra a szerb népet és figyelmezteti, hogy őket kizárólag független érzelmi, kipróbált, jó szerb hazafiakra szavazzanak, mert csakis ezek tudják majd a szerb autonómiát megvédeni. A felhívás, amely a két lap ismert modorában a szerbek elnyomatásán is panaszkodik, végül az egyesült ellenzék listáját adja közre, az egy Polit Mihályon kívül, csupa ismeretlen nagyságok neveivel.

Felhőszakadás.

Lugos, juni. 10. Kis-Zorienz községben nagy felhőszakadás volt. Az ár egész házakat sodort magával. Egy több tagból álló család oda veszett.

A bolgár fejedelem ellen.

London, június 10. A Standard-nak telegrafálják Konstantinápolyból: A nagyvezér mult szombaton azt javasolta a szultánnak, hogy Ferdinánd bolgár fejedelmet gyanus viselkedése miatt mozdítsa el kelet-ruméliai főkormányzói állásától s valamelyik török herceget nevezze ki főkormányzónak.

A béke.

Konstantinápoly, jun. 10. A nagyköveteknek tegnapi harmadik értekezlete délután harmadfél órától öt óráig tartott, de nem jutott megállapodásra. A végleges eredményt csak a következő üléstől várják, mely jövő csütörtökre, vagy szombatra van kitűzve. Egészen alaptalan az a hír, hogy a nagykövetek haraguzsznak Tevfik basára; a külügyminiszter valamennyi nagykövettel a legbarátságosabb viszonyban van, melyet eddig a sir Currieval történt eseten kívül semmi sem zavart meg. Azt beszélük, hogy Anglia a Jildizkioszknak több befolyásos emberét nagy pénzüsszeggel meg akarta vesztegetni, hogy az orosz befolyás ellen dolgozzanak, de Anglia ezzel az igyekezetével kudarcot vallott.

Tüntetés Belgiumban.

Brüsszel, június 10. Brüsszelben nagy körmenet lesz vasárnap, tüntetésül az általános és személyes hadkötelezettség mellett s ebben részt vesznek a nyugdíjas tábornokok és tiszték is. A cél az, hogy a gazdagok ki ne vonhassák magukat a katonai szolgálat alól azzal, hogy pénzért másokat fogadnak maguk helyett, továbbá, hogy a belga hadsereg hadilétszámát 300.000 emberrel emeljék, a mivel német-francia háború esetén Belgium semlegességét megóvni lehessen.

A pestis újabb terjedése.

Konstantinápoly, június 10. Megerősítik azt a hírt, hogy Dsiddah ban több pestis-megbetegedés fordult elő. Az egészségügyi tanács egy rendkívüli gyűlésén elhatározta, hogy a Dsiddahból érkező személyeket és árukat 25 napi vesztegzár alatt tartja. Dsiddah ba orvosi bizottságot küldtek.

Táviratok.

Országgyűlés.

I.

(A képviselőház ülése június 11-én.)

Budapest, június 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház mai ülésén folytatták a bünvádi eljárás életbeléptetéséről szóló törvényjavaslat tárgyalását az ellenzők obstrukciója mellett.

Az ülés végén Mezei Mór benyújtotta a magyar kereskedelmi csarnok kérvényét az iránt, hogy a központi statisztikai hivatalról szóló törvényjavaslat sérelmes rendelkezései módosítsanak. A ház elnöksége azt javasolta, hogy a kérvény adassék ki a törvényjavaslattal együttesen leendő tárgyalás céljából az igazságügyi bizottságnak.

II.

(A főrendiház ülése június 11-én.)

Budapest, június 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) A főrendiház mai ülésén napirend előtt Vécsey báró az alföldi munkászavargások tárgyában interpellációt intézett a belügyminiszterhez.

Ezután tárgyalás alá került az egyetem számára szükséges telekvásárlásokról és építkezésekről szóló törvényjavaslat és az e tárgyban a vallás- és közoktatásügyi miniszter által az országgyűlés elé terjesztett jelentésére hozott képviselőházi határozat.

Zichy Nándor gróf azt kérdezi, vajon ezen törvényjavaslatban a legfelsőbb kegyuri jogok nincsenek-e megsértve.

Wlassics kultuszminiszter kijelenti, hogy ezen javaslatot a király beleegyezésével terjeszti az országgyűlés elé. A mi a tanulmányalapot illeti, konstatálja, hogy az egyetem ma nem katolikus, hanem állami intézmény.

A többség a javaslatot elfogadja.

A béke.

Budapest, június 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Illetékes helyről megzafolják azt a hírt, mintha Anglia a többi hatalmak elhatározásától eltérőleg befolyásolni akarná a török-görög békekötést.

Nincs cigaretta.

Budapest, június 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Triesztből jelentik, az ottani cigaretta-gyárban 400 munkás sztrájkol.

A tőzsdéről.

Budapest, június 11. (A nagybecskereki Lloyd társulat távirata.) Kötött buza őszire 7.70—71, buza júniusra 8.22—27, tengeri julius-augusztusra 3.89—90, őszire 3.93—95, zab 5.30—32, repce 10.90—11. Buzában a kínálat mérsékelte, vételkedv kielégítő, forgalom 30.000 mm., készárú 5 krral drágább.

Nyilttér.*

A legjobb hazai tejtermék a „fogarasi csemegesajt” (készül a m. kir. állami ménesbirtokon.)

Kizárólagos főraktár:

Löwenstein M. özégnél

(Alapított 1864.)

cs. és kir. udvari szállító,

(523—12.9)

BUDAPEST.

Főüzlet:

Vámház-körút 14. sz. szomban a központi vásár-csarnokkal.)

Fióküzlet:

Kishid-utca 7. szám. (A vadászúthoz.)

Szállodák és vendéglők kérjék a „fogarasi” számoló cédulákat ingyen és bérmentve.

*) A sor alatt közölték nem vállal felelősséget a szerk.

Hirdetések.

2128/1897. szám.

573—3.1

Hirdetmény.

A Torontál vármegyei közg. bizottsága az 1897. évi június hó 2-án kelt 3334. számú rendeletével a nagybecskerek—titeli tvh. közút 13—18 km. szakaszának kiépítését 6364 frt 64 kr. összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkát fogantatásának biztosítása céljából az 1897. évi június hó 21-ik napjának d. e. 10 órájára a nagybecskereki m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkát végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó s a részletes feltételekben előírt 5% nyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat kitűzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett magy. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Nagy-Becskereken, 1897. évi június hó 4-én.

M. kir. államépítészeti hivatal.

4260. big. 1897.

A párdányi járás főszolgabíróságától.

Árlejtési hirdetmény.

A párdányi járási gyepmesteri telep épületeinek kijavítása szükségessé válván, ezen munkának biztosítása végett folyó évi június hó 15-én délelőtt 9 órakor Párdányban a szolgabírói hivatalnál szóbeli árlejtés fog tartatni.

A teljesítendő munkálatoknak előírt költségére 305 frt 29 kr.

Felhivatnak tehát mindazon vállalkozók, kik ezen munkálatot elvállalni óhajtják, miszerint a kitűzött helyen, napon és időben 30 frt bánatpénzzel ellátva az árlejtésen megjelenjenek.

Kelt Párdányban, 1897. évi május hó 28-án.

A párdányi járás főszolgabírói hivatala.

558—3.3

2943. szám. 1897.

570—3.3

Pályázati hirdetmény.

Lemondás folytán üresedésbe jött s 400 frt évi fizetéssel javadalmazott Billéd község segédjegyzői, valamint az esetleg üresedésbe jövő s évi 350 frttal egybekötött községi írnoki állásra ezennel pályázatot nyitok.

Szabályszerűen felszerelt kérvények alulírott f. hó 23-ig nyújtandók be. A választás f. hó 24-én d. e. 10 órakor fog Billéd községénél megtartatni.

Csane, 1897. évi június hó 3-án.

Uzbasich,

főszolgabíró.

Torontáli helyi érdekű vasutak.

4890/97. szám.

571—10.2

Hirdetmény.

Az alulírott üzletgazgatóságnak van szerencséje a n. érd. közönség b. tudomására hozni, hogy jégkészítő gépe még a f. hó folyamán elkészül s így a jégszállítást, illetve elárulást a jövő hó 1-től fogva megkezdi.

Előjegyzések jégre az üzletgazgatóságnál eszközölhetők. A jég ára házhoz szállítva 100 kilogrammonként 2 frt 50 kr., megjegyezvén, hogy a kiadásra kerülő legcsekélyebb mennyiség 1 tuskó, amely körülbelül 10 kgr.

Nagy-Becskereken, 1897. június 7-én.

Az üzletgazgatóság.

10042. ki. sz. 1897.

575—2.1

Árlejtési hirdetmény.

Nagybecskerek városa részéről a vilamtelepen felépítendő és 1471 frt 46 krral előirányzott szénraktár feletti munkálatok kiadása céljából 1897. évi június hó 14-ikének délelőtt 10 órájára nyilvános árlejtés iratik ki a városház II. tanácsnoki irodába, melyre vállalkozni szándékozók a költségvetésnek megfelelő 10% bánatpénzzel ellátva ezennel meghivatnak.

A terv, költségvetés és feltételek a fenti irodában a hivatalos órák alatt az árlejtés napjáig naponta betekintheők.

Nagybecskerek, 1897. június 10-én.

Dr. Grandjean József
polgármester.

574—1.1

Árlejtési hirdetmény.

Az aracsi községi képviselőtestületének 1896. évi április hó 30-án 39. szám alatt hozott és törvényhatóságilag jóváhagyott határozata alapján a községi ovoda felépítési munkálatok kivételére folyó évi június hó 19-én délelőtt 9 órakor Aracs község házában nyilvános árlejtés fog tartatni.

A kihiáltási ár 3433 frt, mely összeg után járó 10% bánatpénz fejében az árlejtés megkezdése előtt az árlejtézők által befizetendő.

Az árlejtési terv, költségvetés és építési feltételek naponta a délelőtti hivatalos órákban a községi jegyzői hivatalban betekintheők.

Kelt Aracson, 1897. évi jun. hó 8-án.

Rankovity Szvetozár, jegyző.

Neatnicza Zsiván, bíró.

462. 494. B. v. k. szám. 1897.

Arverési hirdetmény.

Közhírré tételik, miszerint a tek. nagyikindai kir. tszék s a budapesti IV. ker. kir. bíróság 1895. évi B. 341. és 1897. évi 9776. számú végzésével megkeresett tek. n.-becskereki kir. járásbírósnak 1895. évi 8205. és 1897. évi 5626. szám alatt kelt végzése folytán Wagner Miklós nagyikindai és Dietzl József bpesti lakosok részére Muzslay Lipótnagybecskerekilakosnál 83 frt 90 kr, 34 frt 01 kr és jár. iránti kielégítési végrehajtás útján 1895. évi július 23-án és 1897. márcz. 7-én lefoglalt 564 frtra becsült butorokból álló ingóknak alperes lakásán Nagy-Becskereken bírói árverésen készpénz fizetése mellett leendő eladatása 1897. évi június 23-ik napján d. e. 10 órára tűzött ki.

Együttal felhivatnak mindazok, kik az előírt közzétételű ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, de az, ha részükre a foglalás korábban eszközöltetett, a végrehajtási iratokból ki nem tűnik, úgy az esetben is, ha elsőbbségük bérleti vagy haszonbérleti viszonyon alapzik és ezen törvényes zálogjoguk a végrehajtási jegyzőkönyvben meg van ugyan említve, azonban a követelés összege ugyanott kitüntetve nincs, miszerint az 1881. évi LX. t.cz. 111. § ához képest elsőbbségüket az árverés megkezdéseig alólirtohoz egy példányban irásban adják be, avagy szóval jelentsék be annál is inkább, minthogy később bejelentett elsőbbségek végrehajtató kielégítését nem gátolván, igénylők a vételár fölöslegére fognak utasítatni.

Kelt Nagybecskereken, 1897. évi május 22-én.

Kiss István,
kir. bír. végrehajtó.

Nyomatott Pleitsz Fer. Pál kiadónál Nagybecskereken.